

Odgojni stilovi roditeljstva

Roditeljstvo u današnjem vremenu zbog brzog načina života, rada i razvoja tehnologija ima velik izazov u odgoju djeteta. Roditeljstvo nije samo zadovoljavanje osnovnih djetetovih potreba poput hrane i fizičke sigurnosti. Na razvoj kompletne djetetove ličnosti uvelike utječe zadovoljavanje emocionalnih potreba, pružajući djetetu kvalitetno provedeno vrijeme s njim i svu potrebnu pažnju.

Odgoj djeteta podrazumijeva toplinu, razumijevanje, ljubav, podršku i ohrabrenje koju roditelj pruža djetetu, te kontrolu koju čine roditeljska očekivanja, zahtjev i nadzor. S obzirom na te dvije dimenzije odgoja koje se mogu protezati od potpune kontrole do potpunog zanemarivanja, postoje različiti odgojni stilovi, od kojih svaki na drugačiji način utječe na razvoj djetetove ličnosti.

Četiri tipa roditeljskog stila odgoja :

Autoritarni odgojni stil naziva se još i krutim i strogim odgojnim stilom , a podrazumijeva odgojni stil u kojem roditelji postavljaju velika očekivanja i zahtjeve pred dijete provodeći strogi nadzor i kontrolu pri čemu ne pružaju dovoljno topline i podrške. Roditelji su usmjereni na postavljanje granica i pravila, skloni su kažnjavanju u situacijama kada se isto ne poštuje ili se prekrši. Glavni odgojni cilj je učenje samokontrole i poslušnosti djeteta autoritetu, a odnos roditelj-dijete temelji se na odnosu nadređenosti i podređenosti. Takva su djeca često nesigurna, povučena ali mogu biti i agresivna, niskog praga tolerancije na frustraciju. Često su nepovjerljiva, nesigurna, neuspješna u rješavanju problema, stalno brinu kako udovoljiti roditelju/autoritetu.

Autoritativni odgojni stil naziva se još i demokratski i dosljedan. To je stil koji kombinira čvrstu roditeljsku kontrolu i emocionalnu toplinu. Roditelji postavljaju zahtjeve i očekivanja koja su primjerena dobi djeteta, provode nadzor i imaju čvrstu kontrolu nad djetetovim nepoželjnim obrascima ponašanja, uz ljubav, podršku i emocionalnu toplinu. Potiču djetetovu znatiželju, kreativnost, samouvjerenost i nezavisnost emocija. Vode računa o djetetovim osjećajima, potiču ga. Takva su djeca samopouzdana, sigurna u sebe, visokog stupnja samokontrole i odgovorna.

Permisivan, odnosno popustljiv odgojni stil podrazumijeva emocionalnu toplinu, ali slabu kontrolu. Takvi su roditelji pretjerano emocionalno osjetljivi, pružaju veliku ljubav, podršku i emocionalnu toplinu, ali postavljaju male zahtjeve, imaju slabu kontrolu bez postavljanja granica nad djetetovim ponašanjem. Primarno zadovoljavaju sve djetetove zahtjeve i želje. Takva su djeca često nesigurna i nesnalažljiva, impluzivna, slabe samokontrole, sklona agresivnosti kada se susretnu s ograničenjima i trenutačnom neispunjavanju želja i zahtjeva.

Indiferentan, odnosno zanemarujući odgojni stil podrazumijeva slabu kontrolu uz emocionalnu hladnoću roditelja. Roditelji postavljaju male zahtjeve, nemaju kontrolu nad djetetovim ponašanjem, djetetu ne

postavljaju granice. Emocionalno su hladni, nezainteresirani za djetetove aktivnosti, zaokupljeni sami sobom. Rijetko iskazuju roditeljsku ljubav. Takva su djeca često neposlušna, neprijateljska, niskog samopoštovanja, sklona delikventnim oblicima ponašanja. Često se osjećaju nesigurnima, promjenjivog su raspoloženja i slabe samokontrole.